

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Ł. w sprawie z powództwa Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. przeciwko P. R. oraz J. R. o zapłatę kwoty 18.115,28 zł:

1. zasądził od obu pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 15.088,28 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 15 marca 2011 roku do dnia 22 listopada 2013 roku,
2. rozłożył pozwanym zasądzoną od nich należność główną na 30 rat płatnych miesięcznie począwszy od grudnia 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi ich płatności,
3. oddalił powództwo w pozostałej części,
4. zasądził od obu pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 3.323 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w zakresie punktu 3. sentencji w całości. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 361 § 2 k.c. i art. 518 § 1 pkt 1 i 4 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji oddalenie powództwa w zakresie poniesionych przez powoda kosztów postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt

III C 1076/07. W konsekwencji tak sformułowanego zarzutu skarżący wniósł

o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz

o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, według przedłożonego zestawienia obejmującego łączną kwotę 521 zł (w tym 152 zł opłata sądowa od apelacji oraz 369 zł koszty zastępstwa procesowego).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna i podlegała oddaleniu w całości.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne z tą jedynie modyfikacją (nie mającą jednak wpływu na treść rozstrzygnięcia), że powód pismem z dnia 27 listopada 2009 r. rozłożył pozwanym dochodzoną należność nie na 25 rat po 250 zł każda, jak ustalił Sąd Rejonowy, lecz na 25 rat, przy czym pierwsze 12 rat przypadać miało w wysokości po 250 zł, zaś pozostałe raty po 400 zł. Szczegółowe przywoływanie ustaleń faktycznych poczynionych w przedmiotowej sprawie przez Sąd Rejonowy w ocenie Sądu Odwoławczego jest zbędne. Wskazać przy tym należy, że skarżący w apelacji ustalonego stanu faktycznego nie kwestionuje, a jego zarzuty dotyczą wyłącznie niewłaściwego, jego zdaniem, zastosowania przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie przepisów prawa materialnego.

Skarżący sformułował w apelacji pod adresem Sądu Rejonowego zarzut naruszenia przepisów art. 361 § 2 k.c. i art. 518 § 1 pkt 1 i 4 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie. Z wywodu skarżącego wynika, że powyższego naruszenia upatruje on w niezastosowaniu przez Sąd I instancji powołanych przepisów, jako podstawy prawnej oceny zasadności powództwa i oparciu zaskarżonego rozstrzygnięcia na normie prawnej zawartej w przepisie art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013 poz. 392 – tekst jednolity). Na poparcie swojego stanowiska skarżący powołuje się na utrwaloną linię orzeczniczą Sądu Najwyższego, zgodnie z którą osoba trzecia, która na podstawie wydanego przeciwko niej wyroku spłaciła wierzyciela, może w procesie regresowym domagać się zwrotu

kosztów procesu poniesionych przez nią w sprawie, w której ten wyrok był wydany, a także zwrotu uiszczonych odsetek (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2001 r., sygn. akt V CKN 477/00, LEX nr 50481).

W ocenie Sądu Odwoławczego powyższy zarzut uznać należy za chybiony. Skarżący, powołując się na wskazane wyżej stanowisko Sądu Najwyższego nie uwzględnił bowiem stanu prawnego, na gruncie którego powołane orzeczenie zostało wydane, a wydane ono zostało jeszcze przed wejściem w życie (1 stycznia 2004 r.) aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych ... - w okresie obowiązywania ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U.1996.11.62 j.t.). Przepis art. 110 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych ... stanowi w stosunku do przepisu art. 518 k.c. normę szczególną (lex specialis).

Art. 518 k.c. § 1 k.c. zawiera bowiem regulację ogólną, mającą zastosowanie do każdego przypadku, w którym osoba trzecia, spłacając wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty i w tym zakresie wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela (subrogacji ustawowa). Tymczasem zasady i zakres działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego określają przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych ..., w tym art. 110 ust. 1.

Zgodnie z treścią art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych ..., w brzmieniu obowiązującym w dacie zdarzenia szkodowego (26 marca 2007 r.), z chwilą wypłaty przez Fundusz odszkodowania, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 1 pkt 2, sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia (tylko).

Zakres dyspozycji powołanego przepisu jest więc węższy od zakresu normy z art. 518 § 1 k.c. Pozwala on Funduszowi domagać się zwrotu (z chwilą jego spełnienia) wyłącznie spełnionego świadczenia (kompensującego doznana przez poszkodowanego szkodę) podczas, gdy zgodnie z art. 518 § 1 k.c. wierzyciel wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela w takim zakresie, w jakim spłacił wierzytelność przysługującą wobec dłużnika, tj. zarówno świadczenie główne, jak i uboczne.

Treść powyższego przepisu uległa zmianie w wyniku nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. (Dz. U 2011.205.1210). Zmiana polegała na poszerzeniu zakresu roszczeń regresowych Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego o prawo żądania od osób zobowiązanych, zwrotu obok spełnionego przez Fundusz świadczenia, również poniesionych przez Fundusz kosztów z tym związanych. Zgodnie jednak z treścią art. 7 ust. 2 ww. ustawy nowelizującej postępowania dotyczące roszczeń Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego wszczęte i niezakończone przed dniem jej wejścia w życie (tj. przed dniem 11 lutego 2012 r.) toczą się według przepisów dotychczasowych. Słusznie zatem przyjął Sąd Rejonowy, że podstawę prawną oceny zasadności roszczeń powoda winien stanowić przepis art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych ..., w brzmieniu sprzed powołanej nowelizacji.

W konsekwencji przywołane przez skarżącego na poparcie stawianego zarzutu stanowisko Sądu Najwyższego, u podstaw którego leży przyjęcie przepisu art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. jako podstawy prawnej roszczenia Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego przeciwko sprawcy szkody i posiadaczowi pojazdu nie mającemu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej o zwrot wypłaconego poszkodowanemu roszczenia, nie zachowuje aktualności w stanie prawnym obowiązującym w dacie powstania przedmiotowej szkody. Za właściwą i jedyną podstawę oceny zasadności roszczeń powoda, jak słusznie stwierdził Sąd Rejonowy, uznać należy przepis art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych

Na aprobatę zasługuje również stanowisko Sądu I instancji, że roszczenie powoda, w zakresie poniesionych przez niego kosztów procesu w związku z postępowaniem sądowym przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt III C 1076/07, nie znajduje prawnego uzasadnienia.

Do wniosku takiego prowadzi zarówno wykładnia literalna, jak i funkcjonalna powołanego przepisu. Zakładając racjonalność działania ustawodawcy należy stwierdzić, że skoro w wyniku nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. dotychczasową treść przepisu art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych... zmieniono, dodając sformułowanie

„i poniesionych kosztów”, to uzasadniony jest wniosek, że przed ww. nowelizacją obowiązek ciężący na sprawcy szkody i osobie, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia, nie obejmował poniesionych przez Fundusz dodatkowych kosztów związanych ze spełnieniem świadczenia. Przeciwny wniosek stawiałby pod znakiem zapytania celowość ww. zmiany powołanego przepisu. Trafnie zatem Sąd Rejonowy oddalił powództwo w zakresie kwoty 3.027 zł obejmującej poniesione przez powoda koszty procesu w związku z postępowaniem sądowym przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt III C 1076/07.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.